

RESUM INFORME

IMPACTE DE LA CRISIS DE LA COVID-19 EN EL TEIXIT DE L'ECONOMIA SOCIAL I SOLIDÀRIA DE LA XARXA D'ATENEUS COOPERATIUS Juliol 2020

Coordinació i execució: Xarxa d'Ateneus Cooperatius

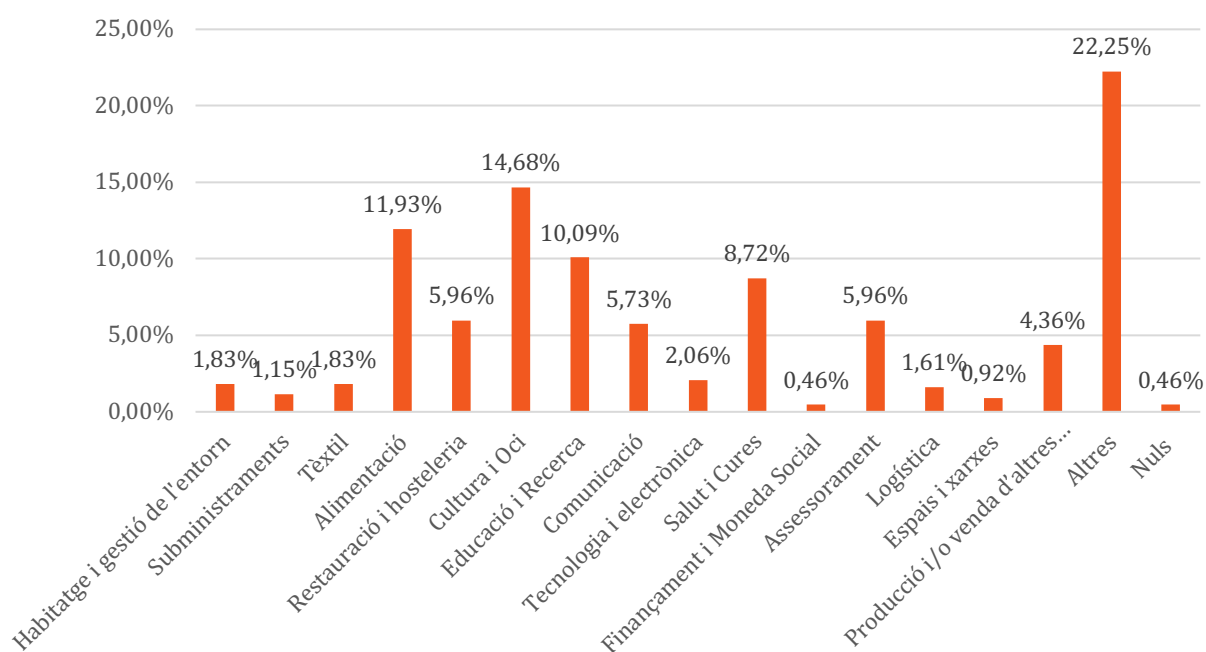
RESUM INFORME IMPACTE COVID XAC

La pandèmia de la Covid-19 ha tingut un impacte important sobre el teixit econòmic i social català. Des de la Xarxa d'Ateneus Cooperatius de Catalunya (XAC) s'ha realitzat aquest estudi, **tancat a data 22 de maig de 2020**, per intentar tenir una primera fotografia de quin ha estat l'impacte de la crisi de la Covid-19 sobre l'economia social i solidària (ESS) propera a la XAC, en un moment de molta tensió i incertesa.

L'objectiu d'aquest primer estudi és conèixer en quins àmbits ha afectat més aquesta crisi, quines necessitats tenen les entitats d'economia social davant aquest nou paradigma i sobretot quines han estat les seves respostes per fer front a aquesta nova situació.

Per tal de crear una base de dades comuna, la metodologia d'aquest informe s'ha treballat de forma conjunta dins del Grup de Treball de Mapeig i Diagnosi on hi ha representació dels 14 Ateneus Cooperatius. Cada Ateneu Cooperatiu s'ha encarregat de fer arribar el qüestionari als projectes amb els quals té vinculació per tal de recollir dades generals sobre la seva situació arrel de la crisi generada pel confinament.

GRÀFIC 1: Sectors d'activitat

Font: Elaboració pròpia

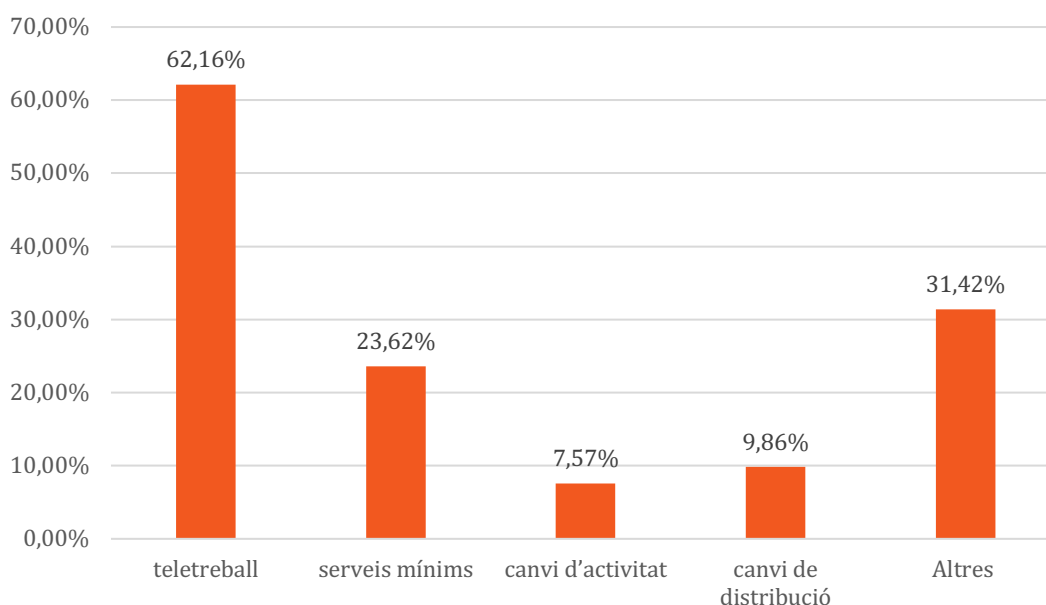
Tot i que es van establir alguns criteris comuns a l'hora de recollir les dades, com ara que fossin projectes del territori, que pertanyessin a l'ESS i que tinguessin activitat econòmica, és cert que la realitat de cada territori és molt diferent i finalment hi ha hagut criteris més diversos. El qüestionari ha estat enviat a un total de 2.006 entitats de tot el territori del Principat de Catalunya i s'han obtingut un total de 436 respostes vàlides. Això suposa una cinquena part del total. Aquestes dades ens situen en un nivell de confiança del 95% amb un marge d'error del 4,15%.

RESUM INFORME IMPACTE COVID XAC

Segons les dades analitzades, més de la meitat de les entitats són societats cooperatives (en total 239) i d'aquestes el 77% són cooperatives de treball associat. Majoritàriament (més del 90%), les cooperatives de treball enquestades no tenen més de 10 persones sòcies treballadores; en concret un 83% no en tenen més de cinc. Les associacions representen el 25% de les entitats de la mostra. Com es pot veure amb més detall en el gràfic 1, volem posar de relleu que les entitats enquestades actuen predominantment en sectors relacionats amb la sostenibilitat de la societat i la vida (cultura i oci, alimentació, educació i recerca, salut i cures).

Si analitzem quin ha estat l'impacte de l'estat d'alarma en les entitats de l'ESS enquestades, podem veure que moltes han transformat la seva activitat articulant pràctiques resilents per adaptar-se a la nova situació. Gairebé dos terços han pogut adaptar la seva activitat - Gràfic 2 - aplicant mesures de teletreball.

GRÀFIC 2: Adaptació activitat

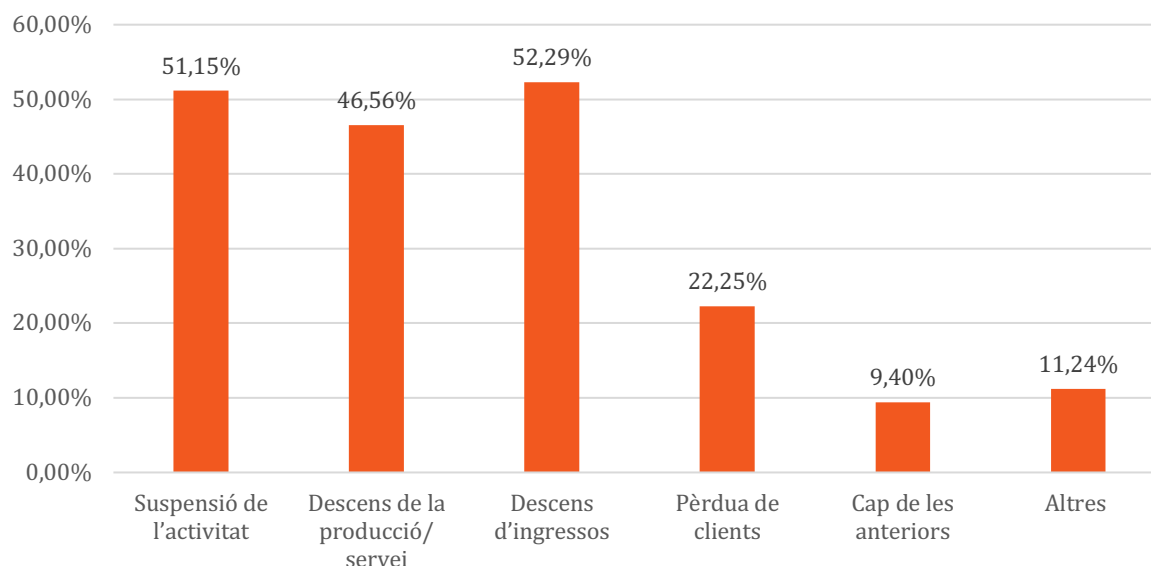
Font: Elaboració pròpia

Malgrat aquesta capacitat d'adaptació, un 51% de les enquestades declaren que han hagut de suspendre la seva activitat - Gràfic 3 - i un terç han aplicat un ERTO a més del 75% de la plantilla. Les entitats que han pogut continuar amb la seva activitat han tingut un descens de producció, pèrdua de clientela o un descens d'ingressos. Una dada a destacar és que 4 de cada 10 declaren haver tingut problemes de tresoreria immediats i 7 de cada 10 preveuen tenir-ne en un futur proper. Per aquests motius, una de cada 5 entitats ha sol·licitat finançament o ajudes.

RESUM INFORME IMPACTE COVID XAC

Per altra banda, malgrat que pugui semblar contradictori, part de les persones enquestades comenten haver tingut un increment de feina i dificultats a l'hora d'adaptar-se i d'implementar canvis organitzatius.

GRÀFIC 3: Efectes negatius

Font: Elaboració pròpia

La majoria de valoracions positives de la crisi tenen a veure amb una major capacitat de repensar-se a nivell intern i amb l'oportunitat que ha suposat de formar-se en noves tecnologies. La necessitat d'innovar, aplicar canvis, reinventar-se o reorganitzar-se són termes que s'han repetit constantment. Hi destaquen les respostes orientades a la transformació digital de les entitats en forma de teletreball i servei o venda online.

Les últimes preguntes de l'enquesta anaven orientades a detectar quines necessitats poden tenir les entitats de l'ESS derivades d'aquesta nova situació. Gairebé la meitat d'iniciatives comenten la necessitat de comptar amb informació sobre propostes d'intercooperació i suport mutu, assessorament i formació en termes de finançament. Podem entendre que les entitats valoren que el treball en xarxa i la intercooperació poden contribuir a fer front a l'impacte de la crisi, i possiblement hi ha mancances sobre com fer-ho. Un 42% ha detectat necessitats relacionades amb el finançament ja que les entitats preveuen problemes de tresoreria en un futur, i han apuntat el descens dels ingressos com a un dels principals impactes.

TAULA 1: Tipus de necessitats

Tipus necessitats	Recompte	Percentatge
Informació sobre propostes d intercooperació i suport mutu	215	49,31%
Complementar activitat	130	29,82%
Comunicació	153	35,09%
Finançament	187	42,89%
De personal	62	14,22%
D' informació	66	15,14%
D'informació/ assessorament en drets d'estrangeria	29	6,65%
En temes d'adaptació tecnològica	131	30,05%
De protecció sanitària	105	24,08%
Altres	47	10,78%

Font: Elaboració pròpia

Probablement, la crisi ha evidenciat certa rigidesa d'algunes estructures organitzatives i una constant necessitat de canvis. S'ha detectat que la incertesa pel futur i la durada d'aquesta situació comporta afectacions en les persones, els equips i en el propi projecte. Aquesta nou escenari posa en evidència la necessitat d'aprendre a treballar en un entorn en canvi constant i com l'enxarxament i la intercooperació faciliten aquesta capacitat d'adaptació.

Tant l'administració com les pròpies institucions i entitats representatives de l'ESS hauran de treballar de forma col·lectiva per donar resposta a aquestes necessitats detectades.

XARXA D'ATENEUS COOPERATIUS
JULIOL 2020